

1. Η «ιστορική συμφωνία» Πρωθυπουργού - Αρχιεπισκόπου - Σύνοδος Ιεραρχίας: Υποχωρητικοί στα σοβαρότερα, ανυποχώρητοι στη μισθοδοσία!

28 Νοεμβρίου 2018

Η συμφωνία σχετικά με τις σχέσεις Κράτους-Εκκλησίας έχει προκαλέσει εντάσεις και αντιθέσεις. Ο Δρ Τσακαλίδης Γεώργιος, Θεολόγος - Θρησκευοπαιδαγωγός, αναφέρεται αναλυτικά σε αυτό το ζήτημα καθώς επίσης και στις αντιθέσεις που δυσκολεύουν την δημιουργία συμφωνίας.

Η συμφωνία μεταξύ Πρωθυπουργού και Αρχιεπισκόπου, που ανακοινώθηκε στις 6 Νοεμβρίου, χαρακτηρίστηκε τόσο από τη μία όσο και από την άλλη πλευρά ως «ιστορική». Εντούτοις χρειάστηκαν μόλις 10 ημέρες για να τιναχθεί στον αέρα από την Ιεραρχία της Εκκλησίας της Ελλάδος, που δεν συμφώνησε με τις επιλογές του Αρχιεπισκόπου στο θέμα της μισθοδοσίας του Κλήρου.

Ήταν μια βεβιασμένη και επιπόλαια συμφωνία, αφού ούτε ο κ. Τσίπρας συνεννοήθηκε με τα άλλα κόμματα της Βουλής, ούτε καν με το δικό του κόμμα, ούτε ο Αρχιεπίσκοπος είχε ενημερώσει προηγουμένως την Ιεραρχία και τον Πατριάρχη, στον οποίο υπάγονται οι Μητροπόλεις των νέων χωρών, η ημιαυτόνομη Εκκλησία της Κρήτης και οι Μητροπόλεις της Δωδεκανήσου. Παρά ταύτα **εμφανίστηκε ως συμφωνία Κράτους και Εκκλησίας (δες πρωτοσέλιδο της Εφημερίδας των Συντακτών στις 17. 11.)**. Λες και δύο άνθρωποι, ένας από την κάθε πλευρά, είναι υπέρ-αρκετοί για να επιτευχθεί μία συμφωνία που να αντέχει στο χρόνο.

Η συμφωνία αυτή υπηρετούσε de facto σκοπιμότητες, προκειμένου να προωθηθούν αλλαγές στην αναθεώρηση του Συντάγματος. Χαρακτηρίστηκε ως προϊόν συναλλαγής μεταξύ Τσίπρα και Ιερώνυμου. **Ο πρώτος εξασφάλιζε τη συγκατάθεση της Εκκλησίας για το ουδετερόθηρσκο του κράτους** στο σύνταγμα και 10.000 νέες θέσεις εργασίας στο δημόσιο (αυτές των ιερέων που θα έφευγαν), πολύ χρήσιμες στον προεκλογικό του αγώνα, και ο δεύτερος τη συνέχιση της μισθοδοσίας του Κλήρου από τον κρατικό κορβανά. Σκόνταψαν όμως στη σθεναρή άρνηση της πλειονοψηφίας των ιεραρχών.

Αλλά τα θέματα αυτά άπτονται των πολύπλοκων σχέσεων Εκκλησίας και Πολιτείας, στα οποία δεν είναι δυνατόν να δώσουν απάντηση και να καταλήξουν σε συμφωνία, «ιστορική» μάλιστα, δύο μόνο άνθρωποι, χωρίς προηγουμένως να υπάρξουν εις βάθος διαβουλεύσεις επί διαβουλεύσεων και συσκέψεις επί συσκέψεων επιτροπών εκατέρωθεν. Όσοι φρονούν ότι δύο μόνο άνδρες, ένας από κάθε πλευρά, είναι αρκετοί να πετύχουν μια «ιστορική συμφωνία» δεν απέχουν από αυταρχικές και απολυταρχικές νοοτροπίες.

Οι σχέσεις Εκκλησίας και Πολιτείας πέρασαν από καβδιανά δίκρανα πολλών και δύσκολων φάσεων. Στη Δύση από τον Καισαροπατισμό (την πλήρη επικράτηση της πολιτείας επί της Εκκλησίας) μέχρι τον Παποκαιοσαρισμό, την υποταγή του Κράτους στην Εκκλησία. Ακραία έκφανση παποκαιοσαρισμού αποτελεί η ταπείνωση στην οποία υπέβαλε τον Φρειδερίκο Μπαρμπαρόσα ο πάπας Αδριανός Δ΄, που αξίωσε από τον Φρειδερίκο να εκτελέσει χρέη ιπποκόμου, να του κρατήσει το χαλινάρι δηλαδή και να τον βοηθήσει να κατεβεί από το άλογο.

Στην Ανατολή, χωρίς να λείπουν και εδώ φαινόμενα στυγνής επέμβασης του Κράτους στα πράγματα της Εκκλησίας, κάποτε όμως με ενθάρρυνση και συνέργεια εκκλησιαστικών παραγόντων, επικράτησε κατά τη βυζαντινή περίοδο για αρκετό διάστημα η σχέση συναλληλίας Εκκλησίας και πολιτείας με εκατέρωθεν σεβασμό του ρόλου του καθενός φορέα απέναντι στον άλλο και με αγαθές σχέσεις και αμοιβαίες συνεργασίες.

Η Ελλαδική Εκκλησία μετά την απελευθέρωση από τον τουρκικό ζυγό και τη δημιουργία ανεξάρτητου Κράτους γνώρισε την ωμότερη επέμβαση στα εσωτερικά της ζητήματα από την ξενόφερτη, ψυχρή Βαυαρική Αντιβασιλεία. Διαλύθηκαν όλα τα γυναικεία μοναστήρια και τα περισσότερα ανδρικά. Επί πλέον όλες οι αποφάσεις της Ιεράς Συνόδου έπρεπε να υπογράφονται από τον κυρίαρχο και συχνά άσχετο σε θέματα πίστεως Βασιλικό Επίτροπο. Αλλιώς ήσαν άκυρες.

Το αυταρχικό πρόσωπο του κράτους γνωρίζει η Εκκλησία μέχρι και τις ημέρες μας, όπου οι σχέσεις της με την ελληνική πολιτεία διέπονται ουσιαστικά από το καθεστώς «της Νόμω κρατούσης πολιτείας». Η εκκλησιαστική περιουσία, η οποία σχηματίστηκε με την πάροδο του χρόνου εν πολλοίς από δωρεές Χριστιανών που δεν είχαν απογόνους, δημεύτηκε στο μέγιστο μέρος της. Η επιθυμία των διαθετών να παραμείνει στην Εκκλησία η περιουσία που άφηναν γράφτηκε στα παλαιά υποδήματα των κρατούντων.

Η ευθύνη της εκκλησιαστικής ηγεσίας δεν υπήρξε μικρή. Έναντι της δήμευσης αυτής ανέλαβε η Πολιτεία το 1952 (με την από 18.9. σύμβαση) τη μισθοδοσία των κληρικών. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να επιβληθούν ακόμη ισχυρότερα δεσμά στην Εκκλησία και στους κληρικούς της. Ποιος μισθοδοτούμενος από το δημόσιο και με δημοσιοϋπαλληλική νοοτροπία τολμά να υψώσει φωνή διαμαρτυρίας απέναντι σε αντι-ευαγγελικές αποφάσεις των εκάστοτε κυβερνήσεων; Ποιος τολμά να υψώσει φωνή για αντορθόδοξες ή αντεθνικές αποφάσεις των κρατούντων, που στην πλειονότητά τους είναι άσχετοι και απληροφόρητοι για την ορθόδοξη πίστη; Γενναίοι κληρικοί υπάρχουν βέβαια και σήμερα, αλλά η πλειονότητα με το μορμολύκειο της διακοπής της μισθοδοσίας από το κράτος υποστέλλουν τη σημαία. Ενώ το Ευαγγέλιο θέλει τον κληρικό ελεύθερο, με γενναίο φρόνημα και με ζωντανή παρουσία μέσα στην κοινωνία το μορμολύκειο της διακοπής της μισθοδοσίας τον μεταβάλλει σε εφησυχαστή και αμέτοχο στο εθνικό και κοινωνικό γίγνεσθαι. Έτσι **πέρασαν από την ελληνική βουλή νόμοι – τερατουργήματα, που ανατρέπουν το ίδιο το Ευαγγέλιο και την ηθική του και δεν ακούστηκαν ισχυρές φωνές διαμαρτυρίας εκ μέρους της Εκκλησίας.** Υπογράφηκε σύμβαση για τη Μακεδονία, που είναι άκρως ενδοτική, και στα συλλαλητήρια που διοργανώθηκαν από τις Παμμακεδονικές Οργανώσεις δεν υπήρχε η αναμενόμενη συμμετοχή του ιερού κλήρου. Ο ίδιος μάλιστα ο Αρχιεπίσκοπος και πλειάδα άλλων ιεραρχών εξεδήλωσαν την αντίθεσή τους στη διοργάνωση συλλαλητηρίων.

Τώρα όμως που θίγει η Κυβέρνηση το θέμα της αλλαγής στον τρόπο της μισθοδοσίας του ιερού κλήρου η αντίδραση της Ιεραρχίας υπήρξε δυσανάλογα έντονη σε σύγκριση με τις αντιδράσεις σε άλλα σοβαρότερα ζητήματα. Έχω την αίσθηση ότι έτσι **δημιουργείται η εντύπωση ότι η Εκκλησία είναι υποχωρητική στα σοβαρότερα πνευματικά ζητήματα και ανυποχώρητη στα λιγότερο σημαντικά,** όπως είναι ο τρόπος μισθοδοσίας του κλήρου. Θα μου πείτε δεν έπρεπε να αντιδράσει στο θέμα της μισθοδοσίας; Και βέβαια έπρεπε. Ο τρόπος που χειρίζεται η Κυβέρνηση το θέμα φανερώνει απολυταρχική νοοτροπία. Έχουν και οι ιερείς τις ανάγκες τους, και δεν είναι δυνατόν στα μέσα ή περί το τέλος της διαδρομής τους να τους οδηγή το κράτος στην έξοδό τους από το ισχύον μισθοδοτικό καθεστώς και άρα στην ανασφάλεια. Αλλά από τους πνευματικούς μας ηγέτες περιμένουμε τουλάχιστον ίδιας έντασης αντιδράσεις και στα σοβαρότερα θέματα που απασχολούν το ορθόδοξο ποίμνιο.

Διάβασα απόφαση Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου που υποχρεώνει την Ελλάδα να διακόψει τη μισθοδοσία του κλήρου, επειδή δεν συμβιβάζεται με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Ταυτόχρονα όμως τη δεσμεύει στην επιστροφή όλης της δημευθείσας εκκλησιαστικής περιουσίας, που επίσης δεν εναρμονίζεται με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο.

Η απόφαση έθετε και καταληκτική ημερομηνία εφαρμογής. Η ημερομηνία αυτή παρήλθε προ πολλού, χωρίς ούτε να διακοπεί η μισθοδοσία του κλήρου από το κράτος ούτε να επιστραφεί η δημευθείσα περιουσία στην Εκκλησία.

Στην εφαρμογή αυτής της Ευρωπαϊκής απόφασης έπρεπε να στοχεύσει η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ελλάδος. Θα είχε σπάσει τα δεσμά της δουλείας της από το κράτος και θα είχε αποκτήσει τελεσίδικα και την οικονομική της αυτοτέλεια, αλλά και την πνευματική της ελευθερία.

<https://www.pentapostagma.gr/2018/11/η-ιστορική-συμφωνία-πρωθυπουργού.html>

2. Γεννηματά: Διακομματική επιτροπή για τις σχέσεις Κράτους - Εκκλησίας.

Τετάρτη, 28 Νοεμβρίου 2018

Στη συνάντηση η Φώφη Γεννηματά εξέφρασε τη στήριξή της στα δικαιώματα των κληρικών και ανακοίνωσε στον Αρχιεπίσκοπο την πρόθεσή της να ζητήσει τη σύσταση διακομματικής επιτροπής της Βουλής για τις σχέσεις Κράτους- Εκκλησίας.

Τα μέλη της αντιπροσωπείας του Κινήματος Αλλαγής διαμόρφωσαν την αντίληψη πως **δεν υπάρχει καμία συμφωνία Μεγάρου Μαξίμου - Αρχιεπισκοπής για τα θέματα της θρησκευτικής ουδετερότητας.**

Μάλιστα, ο Αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος τους έδωσε και τις αποφάσεις τις Ιεράς Συνόδου, τις οποίες έδωσε και στον Αλέξη Τσίπρα, αναμένοντας την απάντησή του.

Η δήλωση της κυρίας Γεννηματά έχει ως εξής:

Είχα μια ειλικρινή συζήτηση με τον Μακαριώτατο.

Οι ιστορικοί και διαχρονικοί δεσμοί του Ελληνικού λαού με την Ορθοδοξία, αλλά και τα ευαίσθητα Εθνικά Θέματα που συνδέονται με το Οικουμενικό Πατριαρχείο, επιβάλλουν ένα νηφάλιο και υπεύθυνο διάλογο για την υπέρβαση της κρίσης που δημιουργήθηκε με τις κυβερνητικές μεθοδεύσεις. Τόσο μέσα στην Εκκλησία, όσο και με την Πολιτεία.

Προσεγγίζουμε πάντοτε το θέμα, με σεβασμό των διακριτών ρόλων.

Αρκετά με τους αριστερούς και δεξιούς πολιτικούς ψάλτες που διχάζουν και εμπλέκουν την Εκκλησία στα μικροκομματικά τους παιχνίδια.

Προτείνω τη σύσταση Ειδικής Επιτροπής της Βουλής που θα συζητήσει με όλους τους ενδιαφερόμενους, το σύνολο των εκκρεμών ζητημάτων, με στόχο την εξεύρεση κοινά αποδεκτών λύσεων. Οπωσδήποτε με πλήρη διασφάλιση των δικαιωμάτων των απλών ιερέων.

<https://www.romfea.gr/ekklisia-ellados/25387-gennimata-diakommatiki-epitropi-gia-tis-sxeseis-kratous-ekklisias>

3. Η Εκκλησία Κρήτης για τις συναντήσεις στην Αθήνα.

Romfea.gr. Τετάρτη, 28 Νοεμβρίου 2018

Ἡ Ἱερά Ἐπαρχιακή Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης ἀνακοινώνει ὅτι Ἀντιπροσωπεία Τῆς, ἀποτελούμενη ἀπό τοὺς Σεβ. Μητροπολίτες Γορτύνης καί Ἀρκαδίας κ. Μακάριο, Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου κ. Εὐγένιο καί Ἱεραπύτνης καί Σητείας κ. Κύριλλο, ὡς καί τοὺς Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Πρόδρομο Ξενάκη, Ἀρχιγραμματέα τῆς Ἱεράς Συνόδου, Αἰδεσιμολ. Πρωτ. Ζαχαρία Ἀδαμάκη, Πρόεδρο τοῦ Δ.Σ. τῆς Ἐνώσεως Συνδέσμων Κληρικῶν τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης καί τόν Ἐντιμολ. κ. Δημήτριο Μηλαθιανάκη, δικηγόρο, Νομικό Σύμβουλο τῆς Ἱεράς Συνόδου, σύμφωνα μέ

όμοφωνη Συνοδική Απόφαση τής έκτακτης Συνεδρίας τής 10ης Νοεμβρίου 2018, μετέβη στην Αθήνα, τό τριήμερο 25 έως 27 Νοεμβρίου 2018, καί είχε τίς παρακάτω συναντήσεις (κατά χρονική σειρά):

1. Μέ τόν Έξοχ. κ. Κωνσταντίνο Γαβρόγλου, Υπουργό Παιδείας, Έρευνας καί Θρησκευμάτων, έκ Προσώπου του Πρωθυπουργού τής Χώρας, στό Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας καί Θρησκευμάτων.
2. Μέ τόν Έξοχ. κ. Κυριάκο Μητσοτάκη, Πρόεδρο του Κόμματος «Νέα Δημοκρατία», παρουσία του Έντιμ. κ. Έλευθερίου Αύγενάκη, Γραμματέως Πολ. Επιτροπής, ως καί άλλων Βουλευτών.
3. Μέ τόν Έξοχ. κ. Σταύρο Θεοδωράκη, Πρόεδρο του Κόμματος «Τό Ποτάμι», παρουσία καί του κ. Σπυρίδωνος Δανέλλη, Βουλευτού, ως καί άλλων συνεργατών του.
4. Μέ τούς Έντιμ. κ. Βασίλειο Κεγκέρογλου, Γραμματέα Κ.Ο. του Κόμματος «Κίνημα Αλλαγής», κ. Ανδρέα Λοβέρδο καί κ. Θεόδωρο Παπαθεοδώρου, Βουλευτές, λόγω άπουσίας τής Προέδρου, κ. Φωτεινής Γεννηματά, στό έξωτερικό.
5. Μέ τόν Έξοχ. κ. Βασίλειο Λεβέντη, Πρόεδρο του Κόμματος «Ένωση Κεντρώων», παρουσία καί άλλων συνεργατών του.
6. Μέ τόν Έντιμ. κ. Αθανάσιο Παφίλη, Κοινοβ. Εκπρόσωπο καί τόν κ. Έμμανουήλ Συντυχάκη, Βουλευτή, έκ μέρους του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας.
7. Μέ τόν Έξοχ. κ. Παναγιώτη Καμμένο, Πρόεδρο του Κόμματος «Ανεξάρτητοι Έλληνες» καί Υπουργό Έθνικής Άμυνας.

Στούς παραπάνω Άρχηγούς - Εκπροσώπους Κομμάτων του Κοινοβουλίου ή Αντιπροσωπεία έπέδωσε έμπεριστατωμένο Υπόμνημα μέ τίς θέσεις τής Έκκλησίας Κρήτης, γιά τά θέματα τής προτεινόμενης Συνταγματικής Αναθεώρησης (άρθρο 21 γιά τό θεσμό τής οίκογένειας καί άρθρο 3 γιά τήν Όρθόδοξη Έκκλησία καί τήν πρόταση περί «ούδετεροθρησκείας»), τής μισθοδοσίας του Έιερού Κλήρου καί τής αξιοποίησης τής Έκκλησιαστικής Περιουσίας.

Έπίσης, ή Αντιπροσωπεία συναντήθηκε μέ τούς παρακάτω Βουλευτές τής Μεγαλονήσου, οί όποιοι ανταποκρίθηκαν στό κάλεσμα τής Έκκλησίας τής Κρήτης: Ιωάννη Μιχελογιαννάκη, Σωκράτη Βαρδάκη, Νικόλαο Ηγουμενίδη, Εύαγγελία Βαγιωνάκη, Αντώνιο Μπαλωμενάκη, Έμμανουήλ Θραψανιώτη, Έλευθέριο Αύγενάκη, Ιωάννη Πλακιωτάκη, Βασίλειο Κεγκέρογλου, Έμμανουήλ Συντυχάκη καί Σπυρίδωνα Δανέλλη.

Στούς άναφερθέντες Βουλευτές έπιδόθηκε τό Υπόμνημα τής Έκκλησίας Κρήτης γιά τά παραπάνω θέματα καί άκολούθησε μαζί τους διάλογος.

Μετά τίς παραπάνω συναντήσεις ή Έλληνική Πολιτεία, διά του Υπουργού Παιδείας, πρότεινε στην Έκκλησία τής Κρήτης τή συμμετοχή σέ διμερή διάλογο (Πολιτείας - Έκκλησίας Κρήτης) γιά τό θέμα τής μισθοδοσίας των κληρικών τής Μεγαλονήσου, ένω **γιά τή Συνταγματική Αναθεώρηση παρέπεμψε στην αρμόδια Επιτροπή τής Βουλής.**

Η Έιέρα Σύνοδος θά συνεδριάσει σύντομα γιά νά έπεξεργασθεΐ καί αξιολογήσει τίς έν λόγω προτάσεις καί πληροφορίες, μετά άπό τίς έπαφές τής Αντιπροσωπείας Της στην Αθήνα, θά ένημερώσει δέ σχετικά τόν Έιερό Κλήρο καί τόν Λαό τής Κρήτης.

Άπό τήν Έιέρα Έπαρχιακή Σύνοδο τής Έκκλησίας Κρήτης.

<https://www.romfea.gr/oikoumeniko-patriarxeio-ts/arxiepiskopi-kritis/25383-i-ekklisia-kritis-gia-tis-sunantiseis-stin-athina>

Εκτυπώσιμο: <https://www.imdleio.gr/diaf/2018/tsip-ierwn11.pdf>